

דבר חודש בחודשו

בס"ד

מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שוורץ שליט"א

עלון 65 - אב 2 תשפ'

אב[ל] ומנחם אב ה'תשפ'

האבילות על החורבן, והחמצת ההזדמנויות לגאולה

בשו"ע (או"ח סי' א) כתוב: "ראוי לכל ירא שמים להיות מיצר וחרד על החורבן" [חורבן המקדש ופזור ישראל באומות (טור)]. בימינו, נראה שכיון שפיזור ישראל הוא מרצונם של הגרים בחו"ל ולא בכפייה, האבילות היא על חורבן המקדש].

כמו כן יש להתאבל גם על החמצת ההזדמנויות לגאולה שהיו גם בדורנו, כמו השנים תש"ח ותשכ"ח שצינו המקובלים כזמני הגאולה, וזה בכלל האמור (ברכות ג') שלוש משמרות יש בלילה [הלילה של הגלות] ועל כל משמר הקב"ה שואג כארי ואומר: אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי והגליתים לבין האומות, ועל השאגה בכל משמרת, הכוונה פרשת דרכים היסטורית שהוחמצה, וזה כאמור (ישעיה כ"א): שעל השאלה למה ליל הגלות כל כך ארוך? באה התשובה ישנתם בזמן שבא בוקר עד הלילה הבא, החמצתם את ההזדמנויות שהיו, ואין לכם אלא לשוב בתשובה].

ומי שאינו חרד על החורבן כאמור, יהיה חרד על חורבן עצמו כמפורסם בשם בעל חידושי הרי"ם. ומי שמתאבל על ירושלים זוכה לראות בשמחתה. כבר רבים שאלו: מה עם אלו שהתאבלו וכבר אינם בחיים? יש שתירצו שיקומו לתחייה לראות זאת בעת שמחתה, עוד בטרם תחיית המתים הכללי. (הריטב"א, בית אלוקים, ועוד). אולם המשך הלשון שמי שאינו מתאבל אינו זוכה לראות בשמחתה, צריך הסבר, שהרי לא נזכר חסרון האבילות בכלל החטאים שבגללם לא יקום לתחייה, וצריך לדחוק ולבאר, שלא יזכה לראות מיד אלא רק אחר זמן תחיית המתים הכללית. ועוד אין התירוץ האמור מיישב את הלשון 'זוכה לראות' שהוא לשון הווה ולא נאמר 'יזכה' לשון עתיד, אמנם אמירתו של נפוליון קיסר צרפת יכולה לבאר לנו את סיבת הדבר והיא, שהשמחה היא גם בעצם האבלות, כמו שקרה, כשנדע לנפוליון: שהיהודים מתאבלים על חורבן הבית, שהיה בזמנו כאלף שבע מאות חמישים שנה אחר החורבן, תחילה הוא תמה על כך, אבל מיד הוא התעשת ואמר: עם שבוכה על חורבנו כל כך הרבה שנים, הוא יחזור ויבנה אותו. ובהוא כיוון למה שאמרו חז"ל: למה יעקב מיאן להתנחם על יוסף, כי גזרה היא על המת שישתכח מן הלב ולא על החי.

ולכן כשנכנס אב ממעטים את השמחה לחלוטין באבלות על החורבן, אבל גם אבל זה, כאמור משמש עובדה משמחת שעדיין אנו אבלים ולא שוכחים ולא מתייאשים ומשלימים חלילה עם העובדה שאין מקדש.

האבילות כמביאה בנין

יתירה מזה האבל האמתי, יכול לראות דרך החורבן את השמחה העתידית, כמו רבי עקיבא שצחק בראותו את החורבן הקשה, ששועל יוצא מבית קודש הקודשים, כי בכך הוא ראה את קיום נבואת זכריה על ירושלים הבנויה שזקנים וזקנות ממלאים את חוצות ירושלים - שהם סמל העבר! וגם ילדים וילדות ממלאים את רחובות ירושלים

במשחקיהם - והם סמל העתיד. וכן מבאר המהר"ל את דברי המדרש שמבאר את דבר ה' לאברהם (בראשית טו' ג') "...יָדַעְתָּ דָּעָה כִּי גַר יִהְיֶה אֲרֶץ כְּנָעַן לֹא לָהֶם...". - "ידעי' שאני משעבדם, יתדעי' - שאני פורקן, ידעי' - שאני מגלם, יתדעי' - שאני גואלם. כי מתוך הגלות הבלתי טבעית אנו יכולים להבין שזו אינה מציאות קבועה, ובהכרח תהיה גאולה לבסוף. ובתנא דבי אליהו נאמר כל תלמיד חכם שיש בו דברי תורה לאמיתו ומתאבל על כבוד שמים זוכה בגלל זה לרוח הקודש בדבריו. [אולי בכלל רוח הקודש שזוכה המתאבל האמור, היא הבנת העתיד שיוצא מתוך החורבן].

מספר דוגמאות שהחורבן הביא גאולה: א. המשיח נולד ברגע החורבן. ב. גרוש ספרד ט' באב רנ"ב [אחר חצות הלילה של האלף השישי ועל כך נתנו סימן את הכתוב (איוב לח' ז'): "בְּרֵיךְ יְיָוָה כֹּכְבֵי בֶקֶר וְיָרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֲלֹקִים" וכן את הכתוב (ירמיה לא' ט') "מִזְרַח יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ" המילה מזרה היא בגימט' רנ"ב] הגרוש הביא לבניין צפת של המקובלים וגדולי התורה, המילה צפת בגי' 570 כמניין הגימ' של המילה תקע, שהיא המילה הראשונה בתפלת "תקע בשופר גדול לחרותנו" כמובא בשם האריז"ל, שם היה רבי יוסף קארו מחבר השולחן ערוך, ושם נוצר נוסח קבלת השבת, שם גם התפרסמה שיטת הקבלה המקובלת מהאריז"ל, ועוד הרבה דברים שמשיעו על כלל ישראל המקרבים את הגאולה.

גם גילוי אמריקה בא כתוצאה מאותו גירוש, שבאותו יום, יצאו הספינות של קולומבוס שהיה בן לאנוסים, וכן אנוסים סייעו בכספם למסע, כדי למצוא מקום מפלט מהאינקוויזיציה, וזה הביא את גילוי אמריקה שהיום היא כשותף לעם ישראל.

ג. ט' באב תרע"ד: הוא תאריך פרוץ מלחמת העולם הראשונה, שהייתה אסון נורא להרבה יהודים, מאות אלפי חיילים יהודים לחמו בשני הצבאות, ועשרות אלפים חיילים יהודים נפלו במלחמה, ואלמנות יתומים ועגונות רבים ופצועים לאין מספר סבלו מהמלחמה. גם הקומוניזם בא אז לעולם, ועוד צרות רוחניות באו בעקבות המלחמה לעולם. אולם לעומת זאת, בגלל המלחמה, באה לעולם ההכרה בזכות עם ישראל על ארצו! על ידי הצהרת בלפור ובהסכם סן רמו.

יהודי גרמניה, דבר שהביא טובות גדולות ליהדות, ביניהם: הקמת אגודת ישראל שבראשה עמד רבי יעקב רוזננהיים חניך הרש"ר הירש, ותנועת בית יעקב אשר ערש ילדותה עמד בבית הכנסת בווינה, שם פגשה שרה שנירר את הרב משה פלש שהפך להיות מורה שלה, ומכוחו קמה מהפכת חינוך הבנות הגדולה בהיסטוריה היהודית.

ד. מלחמת המפרץ אחר משבר שפרץ בין עירק שכבשה את כווית למחרת ט' באב תש"ן, שהביא את המלחמה עם סאדם חוסיין, דבר שגלגל כעבור זמן לא רב את האביב הערבי, שהוא החליש את כוחם של הערבים מול ישראל, ואף יצר קרבה בינם לבין ישראל. בגלל פחדם מאירן. ה. גירוש גוש קטיף ומסירת רצועת עזה לערבים, שהיה

למחרת ט' באב תשס"ה, יצר פילוג בין החמאס שהשתלט על רצועת עזה והרשות הפלשתינאית ביהודה ושומרון, דבר שהוריד את הלחץ להקים מדינה פלשתינאית.

ביטוי לקשר שבין האבלות ושמחת הגאולה, הוא המנהג שנוהגים אחר חצות בט' באב בענייני נחמה, כי האבלות כאמור היא סיבת הנחמה. כמו שהחורבן סיבת הגאולה. ולכן המשיח נולד ביום החורבן.

לפי האמור מובן למה מיד עם האבלות של חודש אב מתחילים בנחמה כי האבל של אב הוא סיבה למנחם אב. וזה בכלל האמור; שלעתיד לבוא לא יהיו שתי ברכות שונות כמו בימינו, שעל הטוב מברכים; ברכת הטוב והמטיב ועל הרעה - ברוך דיין האמת, אלא יברכו רק ברכה אחת ברוך הטוב והמטיב, כי יתברר שהכל היה לטובה. וזאת תהיה הנחמה הכפולה על העונש הכפול, שנענשנו על החטא הכפול. [חטא כפול הכוונה, שהחטא בעצמותו הוא חטא חמור מאד שאפילו שגגתו פוגמת וצריך קרבן לכפר על הפגם שנוצר בנפש, ועוד, סיבת עשיית החטא הייתה חמורה מאד, כמו שהיה, במלכי יהודה שחטאו בחטאים חמורים מאד, ללא הנאה אלא רק להכעיס את בוראם ר"ל. והעונש הכפול היה, שהייסורים היו, גם באופן שלא היה נראה כמידה תחת מידה, שזה מנחם קצת אלא היה באופן שבני אדם מתקשים להבין את סיבתו, כמו שהיה למשל בשואה, והנחמה תהיה, שאדרבה העונש הוא היה סיבת כל הטוב. במידת מה, קרה כך גם אחר השואה, שכל ההתחדשות של האומה בגשמיות ועוד יותר ברוחניות, הייתה תוצאה ממנה.

והיא גם מסלקת את חששה של ירושלים, שכמו שהבית השני לא תיקן לגמרי את הכישלונות שהיו בבית הראשון, ושוב יצאנו לגלות, ואם כן יתכן חלילה שוב חטאים ושוב חורבן וגלות. אבל הנחמה העתידית מורה כי הסבל והעונש של הגלות העלו אותנו למדרגה גבוהה יותר מאשר לפני כן ולכן לא תהיה גלות חדשה. יתכן שהתפילה (סוף איכה ה' כא'): "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁׁבְּרָה וְזָדֵינוּ יָמִינוּ כְּקִדְמָי" הכוונה למצב של אדם הראשון לפני החטא. ולא רק למצב שהיה בזמן שלפני החטאים שגרמו את החורבן.

ענין ט"ו באב

מלבד השמחה הקשורה בראיית מטרת האבלות והחורבן יש בחודש אב גם ענייני שמחה אחרים שהם כוללים בתוכם חג שהיה לישראל היום טוב הגדול ביותר יחד עם יום הכיפורים, ונראה שסיבת הדבר היא: ששניהם הם ימי סמל לתיקון: יום כיפור היה מחילת חטא העגל בתשובה שעשו באותו יום במדבר. וט"ו באב היה יום תיקון חטא המרגלים; משום שביום זה, מתו כל הדור שנגזר עליהם לא להיכנס לארץ, או שהתבטלה הגזרה מהקבוצה האחרונה שנגזר עליהם למות במדבר, וזה נודע להם בט"ו באב בעת מילוי הלבנה כמסופר במדרש: שבכל שנה בט' באב היו מתים חלק מהעם ולכן היו כולם נכנסים לחפירת קבר ובמוצאי ט' באב הייתה יוצאת בת קול ואומרת: היפרדו החיים מהמתים, ובט' באב האחרון לא מתו מהקבוצה האחרונה, חיכו עד ט"ו וידעו שלא טעו בחשבון אלא הגזרה אכן התבטלה.

כיוון שכן, הייתה זו שעה מרוממה - מעין תיקון חטא אדם הראשון לפני החטא: חטא העגל - שורשו גאוה שהם רצו ליצור משהו שיהיה חלילה מתווך בינם לבין ה' כעין חטא אדם הראשון שנענה לפיתוי הנחש, שאמר לחווה שבאכילת עץ הדעת "והייתם כא-לוהים". וחטא המרגלים - שורשו היה תאוה, שבכו על זה שבמצרים ישבו על סיר

הבשר, ובכו למשפחותיהם - על עריות שנאסרו להם, בדומה לחטא אדם הראשון שהיה מושך בעורלתו. לכן מחול הבנות באותם ימים בכרמים היה לצורך שידוך, והיה בקדושה, וכך היה בבית המקדש הראשון קישוטים דמות "ליות" ופירש רש"י דמות איש ואשה מחוברים, סמל לחיבת הבורא לעמו, וכך היו נראים הכרובים בעת החורבן לומר שגם אז עדיין החיבה לעמו קיימת. ובדי הארון היו בולטים בפרוכת כדדי אישה, שקדושת המקדש מנעה הרהור כל שהוא. ובירושלים בתפארתה היו נערים ונערות בני 16-17 מטיילים יחד ללא חטא [ללא הרהור].

ויש דמיון לדבר גם בימינו שהקדושה מרוממת מעל היצרים, וזה: האדמו"ר מבוטשאש', ביאר: למה גם הבחורים לומדים סוגיות בגמרא ובפוסקים כסוגית פתח פתוח וכדו', וטעם הדבר; כי קדושת התורה מרוממת את הלומד מעל תאוות הגוף. וכך גם ענו לרב "משכיל" שתמה ושאל על כך, וענו לו: לומד התורה בקדושה בעסקו בסוגיה ההיא הוא דן; בחזקת הכשרות של האישה, ובדין ברי באיסורים, וכדומה, ורק אתה שאינך לומד בקדושה מפריע לך שבחורים לומדים מסכת כתובות. ומסתבר שלכן גם הבנות המכוערות וללא ייחוס שבקרב המחוללות ביום זה, יכלו להציג עצמן לבחור באומרן שיישא אישה רק לשם שמים.

[וזה סוד שיר השירים שהוא קודש הקודשים לעומת שאר השירים שהם רק קודש (ידיים פ"ג). והסבר המקובלים לאלף נשות שלמה להכניס מכל האומות לקדושה שהרי רק להקדיש לכל נישואין שבוע בלבד יארך הדבר 21 שנה, ולסעוד עם אישה אחרת בכל יום יצא אחת לשלוש שנים בערך].

כן גם היה בתאריך זה תיקונים לכמה עניינים, וביניהם; ביתר חרבה בט' באב, בגלל שתושביה לא התאבלו בחורבן ירושלים, ושם גם נהרג, מי שבטעות חשבו שהוא יהיה המשיח [=בר כוסבא (כוכבא)], וההרואים של ביתר לא ניתנו לקבורה במשך שלוש שנים ונעשה נס ולא הסריחו, נתנו לקבורה ביום זה אחר הניסים האלה וזה לימד על זריעה חדשה של תקוות הגאולה ובניין ירושלים, ועל כן תקנו ברכה מיוחדת הטוב והמטיב בברכת המזון, לחזק את האמונה בגאולה שהאסון של חורבן ביתר ומות בר כוסבא, וקבורת המתים, אינם חלילה סתימת הגולל על תקוות הגאולה, אלא להפך וכאמור שזו זריעת הגאולה העתידית (בשם הדיין רבי שמואל דביר מתל-אביב).

ונאמר במדרש גם: שבחורבן ביתר נגדעה קרן ישראל! כוונת העניין; שלמרות המפלה הנוראה, היה בזה עדיין גם כבוד לישראל, משום שגם הרומאים ספגו אבדות כבדות באותה מלחמה, והיה זה הקרב היחידי שלאחר הניצחון לא הודיע המפקד את הנוסח הקבוע: "לי ולצבאי שלום"! והוסיף המדרש: שאין קרן ישראל, חוזרת אלא בימי המשיח, ולכן ניצחונות של עם ישראל בזמן הזה, נגד הקמים עליו שהיו בניסים גדולים, מורים על התקרבות זמן המשיח.

ט"ו באב - חיזוק הקשר לבית המקדש

עוד תיקון שהיה בתאריך זה, המקדש חרב בט' באב בגלל שהתרוקנה הקדושה מתוכו כמבואר בספר חסידים אות ר"ט ככתוב: "בית הפריצים היה הבית הזה" אחרי כן כתוב (תהלים פ' יג) "וְאֶרְיָהּ כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ". וכן בספר נפש החיים שער א' שדוד ביקש (תהלים עד' ה') "יִיָּדַע כְּמִיָּא לְמַעַלְהָ..." שיחשב למחריבי המקדש כאילו פגעו למעלה

התורה.

בימינו, שמגפה עולמית שלא הייתה כמותה, שמשותלת בעולם כולו, עלינו לזכור את דברי המדרש (שוח"ט פרק י"ז) על המגפה שהייתה בימי דוד, ובסיומה דוד בנה מזבח והקריב בהר הבית. וקנה את המקום בשביל בית המקדש. על כך נאמר במדרש: "כל אותם אלפים [שבעים אלף] שנפלו בימי דוד לא נפלו אלא בגלל שלא בקשו בית המקדש". והנה בגל הראשון של המגפה שהיה בסוף החורף של שנת תש"פ, אחר שנסגרו בתי הכנסת ובתי המדרש מפני חשש התדבקות, התפרסמו דברי הרמח"ל (במאמר הגאולה) שמשמעם; שלפני שנוכה לבניין המקדש, יסגרו בתי הכנסת ובתי המדרש שהם בבחינת מקדש מעט. כי דבר אחד לדור ואין שני דברים לדור. והנה בעוונות, כבר אנו בגל השני של המגפה (חודש תמוז שבו פרץ הגל בעוצמה הגימי של המילים "חודש תמוז" שווה לגימי של המילים קורונה הגל השני) והבית עדין לא בנוי. אול כי לא בקשנו כמו שצריך את בניין הבית. ואמר רבי שמעון בן מנסיא: בשלושה דברים מאסו ישראל בעת שעשרת השבטים נפרדו ממלכת יהודה, בה' אלוקיהם, ובמלכות בית יהודה, ובבית המקדש, ואין מראים סימן יפה לישראל עד שיחזרו ויבקשו את שלושתם.

מנחם אב- הנחמה

שם החודש אב, ויש אומרים שמט"ו באב שמו "מנחם אב" (ראה ספר התודעה אף שיש סוברים להפך שבתחילת החודש מברכים מנחם מלשון תפילה, והפירוש השני נראה יותר, שמבאר: שמהות החודש כולל חורבן בתחילתו ונחמה בהמשכו).

ההפטרה הראשונה של שבע הנחמות היא (ישעיהו מ' א') "יְזַבְּרוּ - יְזַבְּרוּ עָמִי יֵאמֶר אֱלֹהֵיכֶם". מבאר המדרש; שרק הקב"ה מצליח לנחם את ירושלים ולא הנביאים, כי ירושלים מגיבה לכל הנבואות של הנחמה בזיכרון נבואות הפורענות של אותו נביא, היינו מה היא הנחמה אם אין הבטחה שלא יהיה עוד גלות, וכמו שהיה גם בבית השני, שלכתחילה הוא היה אמור להיות האחרון אילו לא חטאו. והנחמה של הקב"ה היא כפולה; נחמו - נחמו, כמו החטא שהיה כפול ככתוב (איכה א' ח'): "זָוָה וְזָוָה יְרוּשָׁלַם...". היינו: חטאה חטאים חמורים מצד עצמם, וחומר נוסף באופן מעשה החוטא, שעושה רק להכעיס וללא שום תועלת. גם בימינו קרה, ואימא נתנה שם לבנה ככוונה על שם אחד המלכים שכתוב עליו ויעש הרע בעיני ה'. העונש הכפול ככתוב (איכה א' ב'): "כָּבוֹ תִכְּפֹה בְּלִילָה" וכן (ישעיה מ' ב'): "...כִּי לְקוֹזָה מִיַּד הַשָּׁם כְּפֹלִים בְּכָל זִטְאֵתֵיהֶם". העונש הכפול היא לא רק עונש שניכר שהוא מידה כנגד מידה, שמנחם קצת את הסובל, אלא גם עונש שנראה לא מובן. כדוגמת אלו ששאלו היכן היה ה' בשואה והתעלמו ממה שה' אמר זאת מראש כמו שעוררו על כך גדולי ישראל כמו המגיד מקלם והאור שמח במשך חכמה (בחוקותי).

והנימה הכפולה שה' מראה שהעונש לא רק שתיקן את החטאים, אלא שגם העלה אותנו במדרגה גבוהה יותר, וכמו שהיה בשעבוד מצרים. שהיה כור הברזל לעם ישראל, ונראה שזה עיקר הפירוש, לדברי המדרש המבאר את שנאמר לאברהם (בראשית טו' יג'): "...יָדַעַ תְּדַעַ כִּי גָר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם...", ואמרו חז"ל: "יָדַעַ... - שאני מפזרן, תְּדַעַ - שאני מקבצם", דהיינו שהפיזור מביא את הקיבוץ שהוא יהיה כשהעם יהיה במדרגה גבוהה

למרות שרק "...בְּסִפְּךָ עֵץ קָרְדְמוֹת" ששרפו רק עצים ואבנים וכמו שנאמר לנבזראדן קמח טחון טחנת, בית שרוף שרפת! ובט"ו באב היה זמן חיזוק הקשר למקדש, שהוא היה יום חג לסיום ההכנות של העצים למזבח. כמו כן, ביטלו באותו יום את השומרים שמנעו מעשרת השבטים לעלות לירושלים.

ט"ו באב - הותרו שבטים זה בזה

אף מה שהותרו בתאריך זה, נישואים עם שבט בנימין, אחר החרם עליו בחטא פילגש בגבעה. קשור לעניין בניין המקדש, כי קדושת המקדש הייתה מכח כל השבטים, שבכסף שנתן כל שבט נקנה המקום, וירושלים העתידית יהיו שנים עשר שערים - שער לכל שבט ככתוב ביחזקאל. ומה שבתאריך זה הותרו השבטים לבוא זה בזה, בדור השני אחר שנקבעו הנחלות לכל שבט, גם זה, היה סיבה לאחדות האומה שמכח זה המקדש נבנה. כמו שמבאר המהר"ל שלכן הבית השני חרב בגלל חטא שנאת חנם כי עיקר כוחו של הבית השני היה מכח אחדות האומה. אולם גם כל הקדושות היו תלויות בזה, לכן בנימין ויוסף כשנפגשו לאחר מכירת יוסף בכו זה על צווארי זה, יוסף בכה על חורבן שתי המקדשות שהיו בחלקו של בנימין, ובנימין בכה על משכן שילה שהיה בחלקו של יוסף, וסיבת הבכי באותה שעה, היתה דווקא חידוש האחדות בין האחים שהבהירה את האסון שבשנאתם אותם. וכיוון שזו הייתה סיבת החורבנות בכו על כך באותה שעה.

הבנות שיצאו לחולל בכרמים, היו יוצאות רק בבגדים שאולים, לשמור על כבודן של אלה שלא היה להן משלהן. ורק בבגדי לבן צבע אחיד, לא להבליט אחת על חברתה, ולא היו רוקדות אלא מחוללות, שהוא ריקוד במעגלים שאין בהן הבלטה של היחידה. וכעין שהיה בחנוכת המשכן שכל נשיא הביא בשווה לאחרים כדי למנוע תחרות וקנאה. ואמר החפץ חיים שלכן התורה כתבה את כל הקרבנות למרות החזרה שבהם, כדי ללמדנו את החביבות של הקב"ה למעשה זה שעשו למנוע קנאה ותחרות.

נישואין בישראל מכונים לבוא בקהל ה' (דברים כג, ג) משום שתפקידם להמשיך את קיום האומה. והם הפך החורבן כמו שירמיה ניבא על החורבן בביטול הנישואין ובגמרא (ב"ב ס') מובא שהיו חכמים שדנו לאסור נישואין בגלל הגזרות בגלות. ובבשורת הגאולה ניבא הנביא ירמיהו לגי י-יא': "...עֹד יִשְׁמַע...בְּעֵרֵי יְהוּדָה, וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַם... קוֹל שִׁישׁוֹן וְקוֹל שְׂמוֹזָה, קוֹל זֹתָן וְקוֹל כְּלָה...". על המשמח חתן כלה נאמר כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים. שמחת העתיד נמשלה לשמחת חתן על הכלה.

הוספה בלימוד התורה – והשייכות למקדש

ביום זה שהלילה מתארך, מוסיפים בלימוד התורה, והמקדש הוא מקור שפע התורה, ככתוב (ישעיה ב' ג'): "כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדְבַר הַשָּׁם מִירוּשָׁלַם... ולכן מתפללים בכל יום "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך". בספר תורת העולה מובא סיפור זה: פעם, פגש חכם מאומות העולם, את הנביא ירמיהו יושב ומקונן ליד חורבות המקדש, וחכם זה תמה על כך ואמר: מה יש לבכות על דבר שכבר היה, ענה לו ירמיהו: שישאל אותו בדברי חכמה, וכך עשה אותו חכם, וכשהוא התפעל מחכמתו הגדולה, אמר לו ירמיהו: כל חכמתי היא מבית זה. סדר מסורת התורה לדורות היה ויהיה דרך שלושה בתי מקדש: במקדש הראשון היה התנ"ך, ובבית שני סדרו את התורה שבעל פה. והבית השלישי יתגלו על ידו סודות

יותר מאשר היה בעבר. וזה גם מבטיח שלא יהיה חורבן נוסף.

מאורעות תרפ"ט - חורבן חברון

כאשר הקימו בכותל המערבי מחיצה בין גברים ונשים, לקראת התפילות ביום כיפור של שנת תרפ"ט, המופתי של ירושלים, שמעמדו ירד בקרב הערבים, כדי להשיב לעצמו את מעמדו, הוא ניצל את השינוי שנעשה ברחבת הכותל, והחל בהסתה כאילו היהודים רוצים לכבוש את מסגד אלאקצה, ונוצרו חיכוכים בין תושבי ירושלים הערבים והיהודים, ובט' אב ערכו צעירי בית"ר הפגנה על זכות התפילה בכותל, והיחסים בין יהודים והערבים הורעו מאד, ביום ששי פרשת עקב י"ז אב. נאספו בהר הבית ערבים רבים עם כלי משחית בידם, ושם שולחבו לפגוע ביהודים במיוחד אחר שהמופתי אמר: מי שיהרוג יהודי מובטח לו עולם הבא. ומשם יצאו לפרוע ביהודי ירושלים, ובכך פרצו פרעות בכל הארץ.

ובחברון שם הישיבה שנוסדה שנים מספר לפני כן, והיא הפריחה את המקום המנומנם ולכן יחסי השכנות עם הערבים היו טובים במיוחד, עקב כך לא ציפו כלל למה שקרה, וביום ששי באו ערבים מירושלים ומהסביבה, והסיתו גם את תושבי העיר וגרמו לכך שמעטים בלבד סייעו למספר יהודים להינצל, וכך ערכו יחד עם תושבי העיר כפויי הטובה, טבח אכזרי ביהודים; 67 מהם נרצחו באכזריות, ורבים אחרים נפצעו קשה. כך חוסל הישוב היהודי בחברון. אמנם עוד כמה מקומות ישוב יהודים נסגרו אך הטבח ואובדן הישוב היהודי הוותיק בחברון היה המכה הקשה ביותר. אמנם מנגד, היה בזה גם תוצאה בעלת חשיבות רבה לישוב היהודי התורני! כי הישיבה עברה לירושלים, וזה הביא לריבוי תלמידים, שהיו לאחר מכן רבנים ודיינים בכל הארץ. ואילו הישיבה הייתה קיימת בחברון, תלמידים מעטים בלבד היו מצטרפים אליה. כך יתכן, ודווקא אסון זה היה בו גם תועלת עצומה לחיזוק היהדות.

מהפכת הכשרות שהחלה בחודש אב שנת תשמ"ט על ידי גוש קטיף

אנשי גוש קטיף התקשו להתפרנס מהחקלאות שם, ופנו אל אגרונום בשם שמעון ביטון, שנתן להם דבר ייחודי שיעזור להם לשפר את פרנסתם. והוא כשומר מצוות ידע שישנה בעיה גדולה בירקות עלים מחמת שכיחות החרקים הרבה בהם. והוא הציע להם דרך לגדל ירק ללא חרקים על ידי גידול בחממות סגורות המונעות כניסת החרקים, ונעשה ניסיון לגדל בצורה זו, והנה ירק זה הגיע לשוק מאה שערים בירושלים, מורינו שחיבר ספרים בנושא זה, ראה את הירק ומיד הרים טלפון למגדלים ובירך אותם על המעשה הגדול שעשו, והציג עצמו כמי שחיבר את הספרים ולכן הוא יודע להעריך מאד את פועלם. הדבר הזה הביא שהמגדלים שנדמה היה להם שהדבר אינו מתקבל בציבור שעדיין לא היה מודע לעניין, להבין שכדאי להשקיע בעניין, ולכן הם קראו לרבנו לסייע בפרסום הדבר ואכן מאז נוצר הקשר עם חברת "חסלט" היא החברה הראשונה ובעלת הידע הגדול בעניין.

בפסח של שנת תש"ן היא שנת חצות היום של האלף השישי לבריאה. הגיעו שקיות הירק עם החסה ללא תולעים בכל מיני מקומות של שומרי מצוות וזכה עיתון

המודיע לפרסם את חשיבות הדבר אחר שרבנו הראה לשליח העיתון כיצד נראה החסה הרגילה מהחנות הראשונה שמצאו בה חסה והיא הייתה מעין גן חיות בזעיר אנפין.

לפי האדמו"ר מסלונים אין זה רק דקדוק בכשרות אלא יש בזה עניין המלמד על משמעות התקופה, ובוה פירש את מאמר חז"ל (סנהדרין צ"ח א'): "אין בן דוד בא עד שיבקשו דג לחולה ולא ימצאו" וכך הוא ביאר את הקשר בין חסרון הדג לביאת המשיח. אור החיים בפרשת שמיני כתב: שירידת הדורות ברוחניות גורמות להמצאות תולעים בגידולי הקרקע! והיות ודגים ברגע שנמצאים בהם סנפיר וקשקשת אין שום מניעה של כשרות, וגם חולה שבשעת הדחק מקילים לו בהלכה ובכל זאת בגלל החושך הרוחני החמור לפני בוא המשיח גם הדגים יאסרו בגלל התולעים שימצאו בהם, ואכן לפני עשרות שנים נאסרו הדגים באכילה עד שנמצא פתרון למניעת התולעים בהם. ואם בזמננו ניתנו פתרונות להמצאות התולעים הרי זו בשורה לקראת ביאת המשיח שיהיה אז תיקון העולם.

וכיון שראשי חברת חסלט הם בני תורה הדואגים לכשרות ולא לפרנסה לכן משמים סובבו שעם ישראל יתודע לתולעים במזון וכיוון שהציבור דרש, הספקים דאגו גם הם שלא יהיו חרקים במזון בשאר הדברים. למשל, הרב עזרן מבני ברק עם יום מבלגיה שבה לדאוג לקטניות וקראו למורינו שיסע עמם לבלגיה וצרפת ללמוד כיצד שם מתמודדים עם החרקים, ומזה התפתחה חברת 'כי טוב' והתפרסמו בארץ ענייני התיקון וזה השפיע על כל החברות לדאוג לסחורה טובה המאפשרת ביתר קלות לבדוק בבטחה את הקטניות.

גם נושא התולעים בדגים שקיבל תיקון רב היה בגלל חסלט, מורינו היה ברבנות ירושלים בדיוק בזמן שהובא לפני וועדת הכשרות דגים מתולעים, והיות ורבנו היה מייצג את חסלט נתבקש לטפל בנושא התולעים בדגים וכך נודעה הבעיה הקשה בתולעי הדגים שהייתה לא מוכרת וב"ה וועדות הכשרות מטפלות בנושא בהצלחה.

על כן השם גוש קטיף ייזכר לעולם, למרות החורבן שלו שהיה למחרת ט' באב ה'תשס"ה, כמחוללי מהפכת הכשרות שהתגלגלה משמים על ידם

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!
ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי הטיפול בהם 054-841-6169

***

לעילוי נשמת מִיֶּשֶׁה בֶּן תַּמָּרָה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

***

תרומות והקדשות: 052-718-9446, 058-325-8278

***

ספרי רבנו על המדף: 1. חודש רחמים והסליחות, 2. פתח לדופקים בתשובה, 3. פתחי תשובה, 4. "דבר חודש בחודשו" ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר.
ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955

***

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלונים לפלאפון.

***

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו: eeguds@gmail.com